

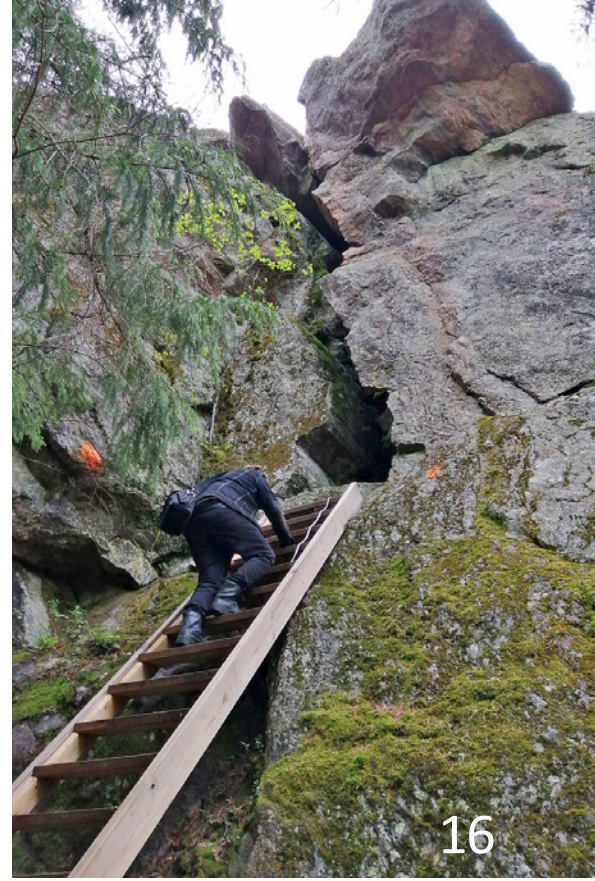
SKOOTTERI ^{2/2021}

Taitajien toisen kilpailupäivän tehtävänä oli suunnitella Vaatelaastarille pop up-myyntipiste.

Kuva: Laura Mäki / Skills Finland

Kuva: Anu Nuutinen, Rural Explorer

Sisällysluettelo

- 3 Pääkirjoitus, Ledare
- 4–5 Tuomarina Taitaja-finaalissa
- 6 Miten koulutetaan Taitajien taitajaksi?
- 7 SKOlaiset aktiivisia Taitaja-kisoissa
- 8–9 Jäsenenä ammattikorkeakoulun hallituksessa
- 10–11 Mistä syntyy virtuaaliitiimien menestys?
- 12 Aivo- ja tietotyö haastavat opettajat
- 13 Mitä tiedät tekijänoikeuksistasi
- 14–15 Kielikurssi ja introvertti, mahdoton yhtälökö?
- 16–17 Tarinasta kulttuurituotteeksi
- 18–19 Kielitajua ja kulttuuritaitoja
- 19 Savossa tuuletellaan menestystä

Etukannen kuva: Skills Finland.

Kuva: KiVAKO-projekti

SKOOTTERI

SKO ry:n järjestölehti
Aikakauslehtien Liiton jäsen
www.oaj.fi/sko

Toimisto
Rautatietäisenkatu 6
00520 HELSINKI

Puheenjohtaja
Ulla Kangasniemi
Puh. 040512 4914
ulla.kangasniemi@lapinamk.fi

Järjestösihteeri
Elisa Ruponen
puh. 040 752 9173
elisa.ruponen@outlook.com

Päätoimittaja
Katja Remsu
puh. 040 515 5807
katja.remsu@lab.fi

Ulkoasu ja taitto
Leena Närhi

Ilmoitushinnat

2/1 s.	1925,-	1/3 s.	660,-
1/1 s.	1265,-	1/5 s.	330,-
1/2 s.	935,-		

Skootteri ilmestyy digitaalisena neljä kertaa vuodessa.

nro	materiaali viimeistään	ilmestyy
1	20.2.	maaliskuu 2021
2	20.5.	kesäkuu 2021
3	20.8.	syyskuu 2021
4	20.11.	joulukuu 2021

ISSN 0786-9118

Elpymisen aika

Kaikkialla törmää sanaan 'elpyminen'. Se on merkki paremmasta, palaamisesta takaisin vähän normaalimpaan. Enpä olisi uskonut viime kevään pääkirjoitusta kirjoittaessani, että toimintaympäristön haasteet ovat edelleen melko samanlaiset. Toki nyt kaikki alkaa olla jo parempaan päin; suuri osa väestöstä on saanut ainakin ensimmäisen rokoteannoksen ja lupaavalta näyttää tilanne myös toisen osalta. Myös talouden uskotaan tästä nousevan.

OAJ on tehnyt parisen vuotta kovasti töitä ammattijärjestötoiminnan kehittämisen eteen. OAJ:n valtuusto kuitenkin kevätkokouksessaan osoitti, ettei se oikeastaan halunnutkaan suuria muutoksia aikaan, vastoin aiempia vaatimuksiaan. Toki osa kaavailluista muutoksista menee päätettäväksi syysvaltuustoon, mutta vaikuttaa jo nyt siltä, että tämä hanke ei saanutkaan aikaan sellaista tuulta, jota isot purjeet olisivat tarvinneet. Melko varmaa lienee, että opettajaksi opiskelevien ääni tulee kuitenkin kasvamaan OAJ:n virallisessa päätöksenteossa ja että jäsenyyskriteereitä saatetaan laajentaa.

SKOn toiminnassa alkaa myös olla elpymisen merkkejä. Iloinen uutinen on, että Kuopio ottaa järjestääkseen seuraavat SKO-päivät huhtikuussa 2022. Suunnittelutyö on jo aloitettu ja aitoa tekemisen meininkiä aistii olevan ilmassa. Kannattaa seurata viestintäämme myös tältä osin, jotta osaat ajoissa varautua mukavaan tapahtumaan ja merkata tämän tärkeän tapahtuman hyvissä ajoin kalenteriin. Saat tarkempia tietoja tulevista SKO-päivistä mm. uutiskirjeiden kautta.

Opettajakin tarvitsee elpymistä. Kaikilla on taas takanaan tiukka lukuvuosi ja ihan jokainen on ansainnut kivatun kesävapaan ja lepotauon. Oma OAJ:n valtuustopuhettani mukaillen annan muutaman vinkin kesääsi varten: kulje metsissä, niityillä ja rannoilla, nauti ateriasi niin usein kuin mahdollista ulkosalla, ihastele kauniita kesäkukkia ja luontoa, ulkoile paljon, keskity pelkästään positiivisiin asioihin ja asetu aina välillä riippukeinuun lepäämään.

Ihanaa kesää Sinulle, SKOn jäsen!

Ulla Kangasniemi

Återhämtningens tid

Överallt stöter man på ordet 'återhämtning'. Det är ett tecken på att vi går mot det bättre och att vi återgår till det mera normala. Jag kunde aldrig tro, då jag satt och skrev förra vårens ledare att utmaningarna i verksamhetsmiljön fortfarande är tämligen de samma. Allt börjar i alla fall vara på bättringsvägen; en stor del av befolkningen har fått åtminstone en vaccindos och det ser lovande ut för den andra dosen också. Även ekonomin förväntas bli bättre.

OAJ har i ett par års tid gjort väldigt mycket arbete för att utveckla fackföreningsverksamheten. OAJ:s fullmäktige indikerade dock i vårstämman att man inte egentligen vill få till stånd så stora förändringar, vilket inte helt är i enlighet med OAJ:s tidigare anspråk. En del av de planerade förändringarna kommer utan tvekan att gå upp till beslut i höstfullmäktige, men det verkar redan nu som om det här projektet inte fått tillräckligt med vind i seglen så att de stora seglen kunnat hissas. Troligen kommer antalet röster från lärarstudenter att öka i OAJ:s officiella beslutsfattning vilket eventuellt leder till att medlemskriterierna kommer att utvidgas.

I SKO:s verksamhet kan man också skönja tecken på återhämtning. En glad nyhet är att Kuopio tar ansvaret för att arrangera SKO-dagarna i april 2022. Planeringsarbetet har redan inletts och ett genuint engagemang kan förnimmas. Det lönar sig att följa vår informationsförmedling, det gör det möjligt för dig att ladda upp inför det trevliga evenemanget och anteckna denna viktiga tillställning i din kalender i god tid. Du kommer att få mera detaljerad information om SKO-dagarna bland annat via våra nyhetsbrev.

Även läraren behöver återhämta sig. Alla har vi ett tuftt läsår bakom oss och vi förtjänar en efterlängtd sommarester och vilopaus. Jag citerar här mitt eget tal i fullmäktige och ger dig några tips inför sommaren: vandra i skogar, på ängar och stränder, ät utomhus så ofta det går, beundra vackra sommarblomster och naturen, frisksporta ofta, koncentrera dig enbart på positiva grejer och sätt dig mellan varven i hänggungan för att vila.

Jag tillönskar Dig en underbar sommar, bästa SKO-medlem!

Ulla Kangasniemi

Lajinsa kultamitalisti Aava Pallaskivi kertoo asiakkaalle pesuaineiden ekologisuudesta hyllytystyönsä ohessa. Taustalla tuomaristo tarkkailee silmä kovana ja korvat höröllä.

Tuomarina Taitaja-finaalissa

Taitaja -kilpailukausi huipentui toukokuun lopulla Oulun finaaliin. Poikkeusajasta johtuen finaali vietitiin läpi hajautetulla mallilla Pohjois-Suomen alueella.

Vaikka olen toiminut jo kauan lajivalmentajana, kilpailujen järjestäjänä ja tehtävien suunnittelijana sekä EuroSkills-eksperttinä, kokemus finaalien tuo-

maroinnista oli minulle ensimmäinen. Taitaja-kilpailujen tuomareilta edellytetään tuntemusta lajin ammattitaitovaatimuksista, työelämästä, Taitajan säännöistä ja tietysti kykyä tehdä tasapuolisia ratkaisuja nopeasti. Minulle olikin suuri ilo päästä tuomaroimaan lajista asiakaspalvelu ja myynti peräti kolmea kisatehtävää yhdessä alan huippuam-

mattilaisten kanssa. Jokaista tehtävää arvioi kolme tuomaria, joiden yhteisen näkemyksen perusteella kilpailijat pisteytettiin.

Kilpailulajit Taitajassa pohjautuvat pitkälti ammatillisen koulutuksen tutkintovaatimusten kiitettävään hallintaan. Niin myös laji asiakaspalvelu ja myynti, jossa tehtävinä usein nähdään fyysisen tuotteen sekä palvelutuotteen myyntiä, asiakaspalvelua, myymälän perustöitä, yritysmyyntiä sekä digitaalisten ratkaisujen hyödyntämistä.

Vain monipuolisella ammatinhallinnalla ja nopealla oivalluskyvyllä pystyy luovimaan lajista toiseen huippupisteillä

Tänä vuonna rakennettiin esillepano hyllynpäätyyn Prismassa, kontaktoitiin asiakkaita Hope ry:n feissareina, myytiin Würthin puhdistustuotteita yritysasiakkaalle, ideoitiin S-mobiilia simuloitussa rekryhaastattelussa ja tarjottiin asiakkaalle HS Digiä puhelinmyynnissä. Vain monipuolisella ammatinhallinnalla ja nopealla oivalluskyvyllä pystyy luovi-

Tuomarointi on tarkkaa puuhaa. Hyllytystehtävän tuomarit Taina Järvi, Katri Lindström ja Konsta Ojanen työssään.

Lajinsa hopeamitalisti Heini Määttä valmistautuu esillepanon toteutukseen hyllykartan pohjalta.

- Ammatillisen koulutuksen vuosittainen suur tapahtuma
- 3-päiväisen kilpailun aikana ratkotaan nuorten ammattitaidon Suomen mestaruus noin 50 eri lajissa
- Kilpailijat ovat selvinneet finaaliin valtakunnallisten karsintojen perusteella
- Tuomareina toimivat eri alojen ammatillaiset sekä opettajat
- Tänä keväänä finaali ”Säteile taitoa” kilpailtiin Oulussa, ensi vuonna sloganilla ”Työn iloa” Porissa

maan lajista toiseen huippupisteillä siitä huolimatta, että tehtävien teemat ja osa materiaaleista oli julkistettu etukäteen. Tehtävät sisältävät aina myös yllätyksiä! Yllätys ei silti ole se, että nuoret taitajamme saavat joka kerran aikaiseksi tiukan kisan, jossa kärkisijat ratkotaan huippupistein pienen marginaalin sisällä. Kokeneet ammatillaisetkin ihaillevat usein kilpailijoiden innovatiivisia ratkaisuja!

Tuomarointi on haastavaa, sillä koko ajan pitää olla sataprosenttisen hereillä. Hyvä etukäteisvalmistautuminen tehtävään sekä kulloisenkin tuomarikolmikön ennakkopalaveri takaavat loogisen ja tasapuolisen pisteytyksen. Vaikka nykutekniikan mahdollistamana valokuvien ja äänitteiden tarkistaminen tiukassa paikassa ovatkin paikallaan, en joka kuvakulmasta veivaavaa videotuomaristoa Taitajaan toivo. Ei siihen nähdäkseni ole tarvettakaan, sillä fair play -henki on tärkeä osa Taitajaa järjestävän SkillsFinland ry:n ideologiaa ja siihen kaikki kilpailun osapuolet ovat aina hyvin sitoutuneetkin. Vastalauseita toki välillä tehdään ja hyvä niin, sillä se toimii laadunvarmistuksena sekä tehtävänäntöjen selkeydessä että tuomaritoiminnan ehdottomassa tasapuolisuudessa.

Fair play -henki on tärkeä osa Taitajaa järjestävän SkillsFinland ry:n ideologiaa ja siihen kaikki kilpailun osapuolet ovat aina hyvin sitoutuneetkin

Oman työvuoteni yksi kiistattomista kohokodista on seurata nuorten osaa-

Lajin asiakaspalvelu ja myynti päätähdet. Vasemmalta ylhäältä: Eero Karila, Ossi Lautamäki, Heini Määttä (hopeaa), Niko Halme. Vasemmalta alhaalta: Aava Pallaskivi (kultaa), Tiia Risku, Emilie Manthe (pronssia) ja Elizaveta Kaletckaia.

mista ammattitaitokilpailuissa, joista Taitaja ei suinkaan ole ainoa. Esimerkiksi Nuori yrittäjyys- ja monet myyntipuhekilpailut muodostavat liiketoiminnan koulutuksen kilpailullisen selkärangan. Ne kaikki myös tukevat toisiaan erinomaisesti, eikä ollutkaan yllätys, että monilla Taitaja-finalisteilla oli muutakin kilpailukokemusta takanaan. Kilpailutoiminta edistää myös tutkinnon suorittamista, ja finaalien aikana valmentajina toimivat opettajat arvioivat esimerkik-

si asiakaspalvelun ja myynnin näyttöjä sekä erityisesti kilpailutoimintaan räätälöidyn huippuosajana toimimisen tutkinnon osaa. Yhteensä kaikissa lajeissa Taitaja-finaalin aikana suoritetaan satoja näyttöjä!

Teksti: Konsta Ojanen, lajiekspertti, asiakaspalvelu ja myynti
Kuvat: Frans Pullola / Redu

Näin valmennettiin Taitajien Taitaja 2021

Taitajien Taitajaksi 2021 valittiin lajien voittajista Noora Salo, visuaalisen myyntityön osaaja Perho Liiketalousopistosta. Noora onkin loistava valinta ammatillisen koulutuksen lähettilääksi. Ammattitaidon lisäksi hänellä on asennetta, kielitaitoa, erinomaiset vuorovaikutustaidot ja luontaista karmismaa. Mutta miten Taitajien Taitajaksi tullaan?

Marraskuu 2020 – ”mulla on sulle kilpailija”

Olen ollut neljä kertaa Taitaja-valmentajana. Viime vuoden kilpailijat olivat valmistuneet ja ajattelin, että nyt on aika tehdä jotain muuta. Kun ilmoittautuminen tuli, joukkueenjohtajamme, Topi Turunen (SKO:n valtuutettu) ilmoitti, että ”mulla on sulle kilpailija, Noora Salo”. ”Katsotaan, soitan hänelle”, totesin Topille. Nooran kanssa käymäni puhelun jälkeen olin myyty. Tiesin, että tästä on tulossa jotain hyvää.

Joulukuu-tammikuu 2021 – semifinaalitreeniä

Kertasimme Nooran kanssa semifinaaleihin perusteoriat kirjojen ja käytännön harjoitusten avulla. Nooran valmentaminen oli inspiroivaa: kun annoin hänelle luettavaa tai tehtävää, hän tarttui työhön innolla. On ihanaa valmentaa nuorta, joka haluaa aktiivisesti kehittyä ja oppia!

Semifinaalit toteutettiin tänä vuonna oppilaitoksissa. Tehtävänä oli rakentaa kilpailijan itse sopiman yhteistyökumppanin tuotteilla pöytä-

esillepano. Nooran valitsema Stockmann ei ollut aiemmin tehnyt oppilaitosyhteistyötä, mutta Noora sai Stockmannin innostumaan. Tyylikäs ja brändin mukainen esillepano olisi voinut olla suoraan Stockalta.

Maalis-huhtikuu – Teams-treeniä

Maaliskuusta lähtien tapasimme viikonkahden välein etänä. Tutustuimme alustaviin finaalityöihin, katsoimme vanhoja tehtäviä, arviointeja ja kerroin aiempien vuosien onnistumisista ja opeista. Vähän lisää luettavaa, IG-sivustoja ja finaalin yhteistyökumppaneihin tutustumista.

Toukokuu – intensiivitreeniä koululla

Finaali lähestyi. Pidimme pari intensiivipäivää koululla. Kehitimme finaalityöitä mukailevia harjoituksia: pöytäesillepano, asiakasinformaatiota, mock-upin

eli mallinnuksen suunnittelua ja suunnitelmaa kuvaavan planssin tekoa.

Vaikka finaalityöissä ei ollut näyteikkunaa, Noora teki myös näyteikkunan koululla. Tämä harjoitus auttoi hahmottamaan tilankäyttöä, vahvasti työvälinaamasta ja mallinuden käsittelyä. Tietojenkäsittelyn valmentaja Tomi Tirroniemi opetti Nooralle Wordin asetteluja ja kuvankäsittelyä. Joukkueenjohtaja Topi antoi paitsi näkemyksellisiä vinkkejä, joista osaa Noora sovelsi kilpailutöissään – mitä, se jääköön salaisuudeksi, hän myös opetti Nooralle nippusiteiden ja vaijerin käyttöä. Tiimityötä!

Toukokuu – ikimuistoinen finaali

Treeni oli ohi ja oli aika mennä näyttämään parasta perholaista osaamista Ouluun. Finaali on aina unohtumaton kokemus myös tukijoukoille. Jännitystä, onnistumisia, vähän ihmettelyä ja kollegoiden kanssa kiinnostavia keskusteluja sekä val-

Taitajien Taitaja edustaa tulevan vuoden käyttöönsä saamallaan hybridautolla.

SKOlaisia Taitaja 2021 -ammattitaidon suomenmestaruuskilpailussa

mennettävän kannustamista, tukena ja olkapäänä olemista.

Kilpailupäivän jälkeen kävimme lyhyen purkukeskustelun päivän työstä, tuomareiden palautteesta sekä tiivistimme ajatuksia seuraavan päivän tehtävään. Pääpaino illoissa oli kuitenkin palautumisessa, sukulaisten ja ystävien tapaaamisessa.

Kun Noora piti myyntiesittelyä viimeisenä kilpailupäivänä, oloni oli haikea ja onnellinen. Puoli vuotta mielessä pyörineet kisat olivat ohi ja Noora, samoin kuin muut kilpailijamme, olivat onnistuneet upeasti.

Taitajien Taitaja – valmennusta vai jotain muuta...

Kilpailu- ja valmennustoiminta luo mahdollisuuksia lahjakkaiden ammatillisten nuorten yksilölliseen huomioimiseen, ammatillisen osaamisen ja itsetunnon kasvattamiseen. Onkin hienoa, että oppilaitoksemme panostaa valmennustoimintaan. Finaaleissa testataan ammattitaidon lisäksi myös suunnittelu- ja prosessiosaamista, paineensietokykyä ja vuorovaikutustaitoja.

Väitän, että valmennuksen ja harjoittelun avulla voidaan saavuttaa menestystä Taitaja-finaaleissa. Taitajien Taitajaksi kuitenkin valitaan se oman lajinsa voittaja, *”joka on luonteeltaan positii- vinen ja ulospäin suuntautunut, hyvä oman lajinsa sekä ammatillisen koulutuksen edustaja”*. Näitä taitoja ei opita puolella vuodessa, vaan juuret Taitajien Taitajalle luodaan jo lapsuudessa. Voittajaksi voidaan kasvaa. Taitajien Taitajaksi synnyttään.

Teksti: Mirjami Lehikoinen, Taitaja-valmentaja, Perho Liiketalousopisto
Kuva: Jouni Yläsuutari (Skills Finland)

Taitaja 2021 -kilpailut pidettiin 18. - 20.5.2021 Oulussa, mutta koronan vuoksi osa lajeista toteutettiin toisilla paikkakunnilla Helsingin ja Rovaniemen välillä. Muilla paikkakunnilla lajit pystyttiin toteuttamaan, mutta terveysviranomaisten suosituksesta Kalajoen lajit jouduttiin peruuttamaan. Näissä kahdessa lajissa, verkkosivujen tuottaminen ja huonekalupuuseppä, olisi mukana ollut useita SKOlaisia joko tuomarina, huoltajana tai lajia järjestämässä. Moni opettaja toimii myös oman oppilaitoksensa joukkueen johtajana.

Melko yleisesti ensimmäinen rooli opettajalla Taitajakilpailussa on toimia opiskelevan kilpailijan huoltajana.

Melko yleisesti ensimmäinen rooli opettajalla Taitajakilpailussa on toimia opiskelevan kilpailijan huoltajana. Samalla hän on usein myös valmentaja. Tässä roolissa opettaja ei pääse kilpailualueelle, mutta hän tukee kilpailijaa alueen ulkopuolella ja varsinkin kilpa-ajan ulkopuolella. SKOn varapuheenjohtaja Arto Anetjärvi olisi ollut mukana lajin 401, huonekalupuuseppä, huoltajana.

Kilpailutapahtuman järjestävän oppilaitoksen opettajia toimii lajivastaavina ja varavastaavina, mutta myös viestintään ja teknisiin järjestelyihin tarvitaan opettajia ja heidän opiskelijoitaan. Useat opettajat toimivat kilpailuissa tuomareina. Yhdessä lajissa tuomareita on keskimäärin 10, joista yksi on päätuomari. Tuomareista osa tulee yrityksistä ja siten tuomarointi muistuttaa ammatillisen opetuksen näyttöarviointia. SKOn hallituksen jäsen Konsta Ojanen toimi lajin 301, Asiakaspalvelu ja myynti, tuomarina.

Itse olen toiminut edellä mainituissa rooleissa ja myös kilpailupäällikkönä sekä muutamassa muussa erikoisroolissa aiemmissa Taitajakilpailuissa viime

sen parinkymmenen vuoden aikana. Taitaja 2021 -kilpailussa toimin ensimmäistä kertaa Juryn puheenjohtajana ja ylituomarina. Tässä roolissa pääasiallinen tehtävä on ratkoa mahdollisten vastalauseiden aiheuttamat kiistatilanteet. Juryn puheenjohtaja organisoii myös joukkueen johtajien kokoukset ja johtaa Juryn kokouksia, joissa päätettiin tällä kertaa myös kestävän kehityksen palkinnon saaja.

Yksi mielenkiintoisimmista tehtävistä Jurylla on valita ehdokkaiden joukosta Taitajien taitaja.

Yksi mielenkiintoisimmista tehtävistä Jurylla on valita ehdokkaiden joukosta Taitajien taitaja. Hän sellainen kilpailija, joka on lajinsa paras ja sopii parhaiten kisojen jälkeiseksi vuodeksi ammatillisen koulutuksen markkinoijaksi omalla esimerkillään. Taitaja 2021 -kilpailussa Taitajien taitajaksi valittiin Perho Liiketalousopistosta Noora Salo. Hän kilpaili lajissa 308, Visuaalinen myyntityö.

Teksti: Tapio Kattainen, SKO hallituksen jäsen
Kuvaaja: Frans Pullola / Redu

Henkilökunnan valitsemana jäsenenä ammattikorkeakoulun hallituksessa

Kokemuksia Karelia-ammattikorkeakoulusta

Ammattikorkeakoululain (14.11.2014/932) 4. luvussa määritellään, että ammattikorkeakouluissa on oltava ainakin seuraavat toimielimet: hallitus, rehtori ja tutkintolautakunta tai muu vastaava toimielin. Lisäksi ammattikorkeakoulussa voi olla muita sen johtosäännön määrittämiä

Karelia-ammattikorkeakoulun hallituksen henkilöstöjäsen Kim Wrang yhteistyöluonaalla OAJ:n Karelia-ammattikorkeakoulun paikallisyhdistyksen puheenjohtajan Mikko Hyttisen sekä pääluottamusmiehen ja Karelian ja Riverian SKO ry:n puheenjohtajan Atte Kortin kanssa paikallisessa Rossossa Joensuussa.

toimielimiä. Ammattikorkeakoululaissa määritellään lisäksi, että kahden hallituksen jäsenen on edustettava ammattikorkeakouluyhteisöä, toisen henkilös-

töä ja toisen opiskelijoita. Henkilöstön jäsen valitaan vaalilla ja jäsenen valinnasta määrätään tarkemmin ammattikorkeakoulun johtosäännössä.

Olen itse saanut olla tämän jutun kirjoittamisen hetkellä kaksi vuotta Karelia Ammattikorkeakoulu Oy:n hallituksessa henkilöstön edustajana ja tulin tämän kevään vaalissa valituksi myös seuraavalle kahden vuoden jatkokaudelle. Olen luonnollisesti tästä luottamukselta kiitollinen, varsinkin kun hallitustyöskentely on pitkäjänteistä toimintaa ja ensimmäinen vuosi missä tahansa toimielimessä menee pitkälti asioita opiskellessa.

Vuosikello määrittää ja mahdollistaa

Meillä Karelia-ammattikorkeakoulussa hallitustyöskentelylle on luotu selkeä vuosikello, joka määrittää pääsääntöisesti toistuvien asioiden käsittelyn sekä mahdollistaa myös nopeasti esiin tulevien asioiden ottamisen asialistalle. Kokouksia on yleensä kerran kuukaudessa, lukuun ottamatta heinäkuuta, jolloin myös hallitus viettää kesälomaa kokouksista, vaikka hallitusvastuu toki jatkuu katkeamattomana läpi vuoden.

Ammattikorkeakoululain 16§:n mukaan hallituksen tärkeimmät lakisääteiset tehtävät ovat osakeyhtiölaissa (21.7.2006/624) säädetyn lisäksi:

- 1) päättää ammattikorkeakoulun toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista, strategiasta ja ohjauksen periaatteista; 2) päättää ammattikorkeakoulun toiminta- ja taloussuunnitelmista sekä talousarviosta ja laatia tilinpäätös; 3) huolehtia kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan järjestämisestä; 4) vastata ammattikorkeakoulun varallisuuden hoidosta ja käytöstä, jollei hallitus ole siirtänyt toimivaltaa rehtorille; 5) hyväksyä ammattikorkeakoulun toiminnan ja talouden kannalta merkittävät tai periaatteelliset sopimukset ja antaa lausunnot ammattikorkeakoulua koskevissa periaatteellisissa tärkeissä asioissa; 6) hyväksyä 42 §:n mukainen opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa tehtävä sopimus ammattikorkeakoulun puolesta; 7) valita rehtori ja erottaa rehtori; 8) hyväksyä johtosäännöt ja muut vastaavat yleistä järjestäytymistä ja toimintaa koskevat määräykset sekä päättää ammattikorkeakoulun toimintarakenteesta; 9) päättää ammattikorkeakouluun valittavien opiskelijoiden määrästä.

On melko tyypillistä, että ammattikorkeakoulun hallituksen henkilöstön valitsemaa jäsentä lähestytään sellaisilla asioilla, kuten henkilöstön työsuhteen ehtoihin liittyvät asiat, jotka eivät lain mukaan kuitenkaan kuulu henkilöstöjäsenen toimivaltaan. Näihin liittyvät näkemykset ja kysymykset on kuitenkin syytä ottaa vastaan herkällä korvalla ja tarvittaessa kirjata ylös sekä välittää eteenpäin luottamusmiehille tai pyytää asianosaista olemaan yhteydessä esimerkiksi luottamusmiehiin tai paikallisyhdistysten luottamushenkilöihin tai muihin ammattijärjestöjen luottamushenkilöihin.

Kiinnostusta, halua ja kokemusta

Toimiminen ammattikorkeakouluosakeyhtiön hallituksessa henkilöstön edustajana vaatii ensi sijassa kiinnostusta ja halua vaikuttaa yhteisiin asioihin. Tämä on myös itselläni ollut se kaikkein tärkein motivaattori ja vaikuttava tekijä siihen, että olen ollut ylipäänsä ehdolla luottamustehtävään.

Ei myöskään ole haitaksi, jos hallituksen jäsenellä on aiempaa kokemusta mistä tahansa luottamustoimista tai esimerkiksi yhdistystoiminnasta. Mitä laajemmat verkostot niin henkilöstöön, luottamusmiehiin kuin työelämään edustajalla on, sen parempi. Lisäksi lainopillinen perehtyneisyys on toivottavaa. Ammattikorkeakoulun hallituksen jäsenen on tunnettava vähintään yllä mainitut säädöskokoelmat, eli ammattikorkeakoululaki ja osakeyhtiölaki.

Kaikkein oleellisinta mielestäni hallitustyöskentelyssä on muistaa, että hallituksen tärkein tehtävä on huolellisesti toimien edistää yhtiön etua. Hallituksella voidaan katsoa olevan kolme ydintehtävää: 1) valvoa päätösten oikeellisuutta, 2) valvoa yhtiön taloudenpitoa ja 3) luoda yhdessä henkilöstön ja muiden sidosryhmien kanssa sekä lopulta vahvistaa ammattikorkeakoululle strategia, jolla se pärjää nopeasti muuttuvassa maailmassa ja täyttää sille määritellyn yhteiskunnallisen palvelutehtävän. Viime kädessä on kysymys ammattikorkeakoulun tulevaisuuden varmistamisesta.

Olen kokenut toimimisen Karelia Ammattikorkeakoulu Oy:n hallituksessa

sa henkilöstön edustajana erittäin mielekkäänä sekä antoisana myös ammatillisessa mielessä, sillä toimin vastuupetajana Johtaminen ja liiketoimintaosaaminen tradenomi (YAMK) -tutkinnon koulutuksessa. Karelia-ammattikorkeakoulun hallituksessa on hyvä sekä luottamuksellinen ilmapiiri, jossa hallituksen jäsenet, toimitusjohtaja-rehtori ja muut esittelijät täydentävät kukin omalla osaamisellaan hyvin kokonaisuutta. Hallituksessa löytyy niin kokemusta kuin nuorta ja tuoretta näkemystä.

On myös tärkeää, että hallituksen henkilöstön edustaja sekä luottamusmiehet ja muut ammattikorkeakoulu-yhteisön luottamushenkilöt tapaavat ja kommunikoivat säännöllisesti yhtiön asioista. Näissä tapaamisissa on luonnollista, että henkilöstöä koskevat asiat ovat päällimmäisenä, mutta samassa yhteydessä on todettava, että hallituksen henkilöstöjäsenellä on vaihtoehtoisuus niistä asioista, jotka ovat hallitussalaisia. Julkista on lähinnä se, mitä hallituksen pöytäkirjoista voi lukea.

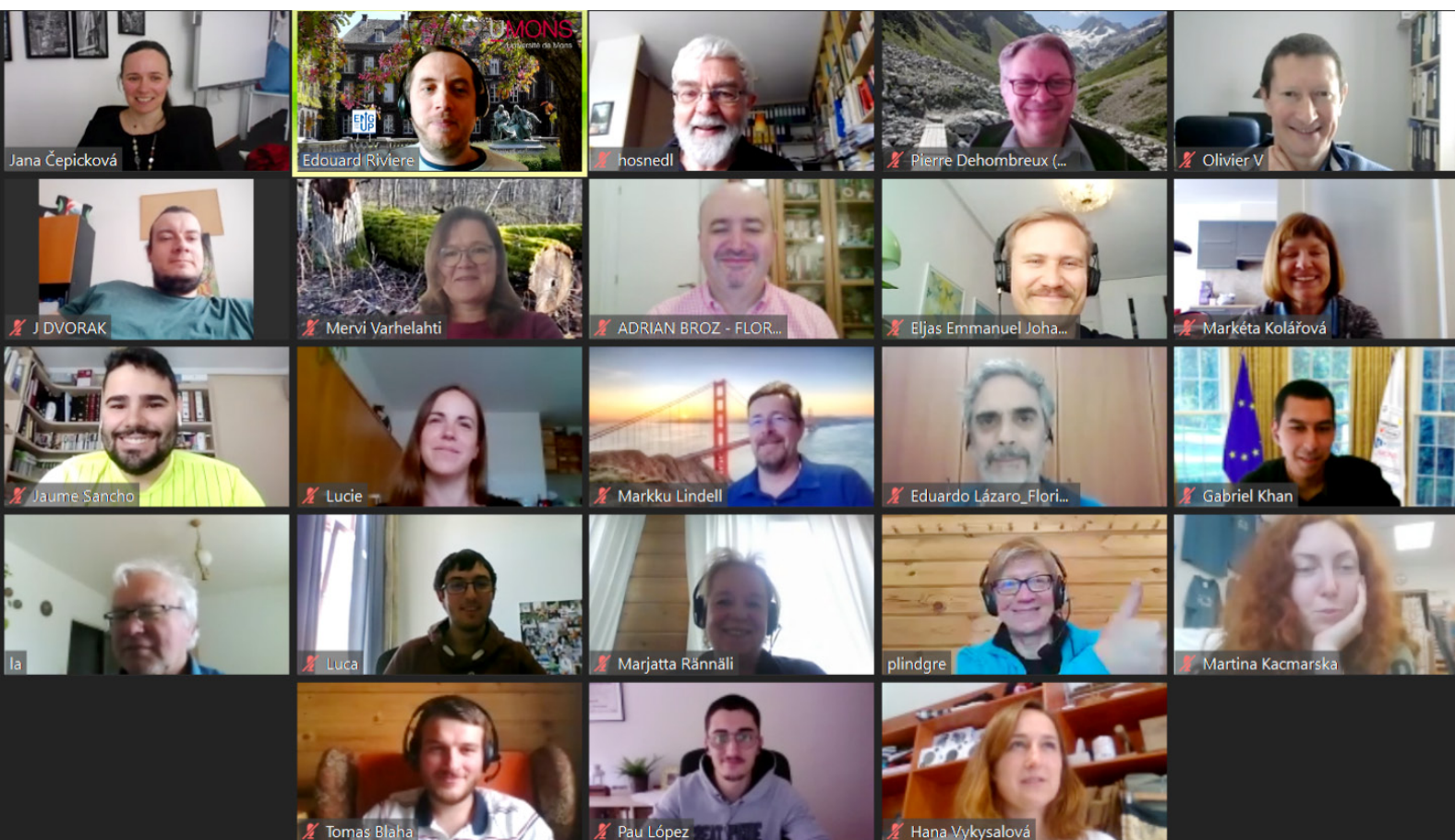
Näkökulmia keskusteluun

Olen itse kokenut, että Karelia-ammattikorkeakoulun hallituksessa toimiessa olen voinut avoimesti tuoda henkilöstön näkökulmaa keskusteluun, ikään kuin viran puolesta henkilöstön edustajana. Vaikka samalla on kuitenkin muistettava, että hallituksessa toimiessa yhtiön etu tulee aina ensin.

Ammattikorkeakoulu-yhteisöt ovat asiantuntijayhteisöjä, joiden menestys viime kädessä riippuu henkilöstön osaamisesta ja hyvinvoinnista. Henkilöstö kannattaa ottaa mukaan ja aktivoida yhdessä johdon sekä hallituksen kanssa työstämään yhteisiä asioita. Esimerkkinä henkilöstön kanssa hyvässä yhteistyössä syntyneistä dokumenteista voidaankin mainita ammattikorkeakoulumme tärkein dokumentti, eli Karelia-amk:n uusi strategia.

Teksti: Kim Wrange, yliopettaja, Karelia-ammattikorkeakoulu

Kuva: Heidi Lappalainen

Koulutuksen aloitustapaaminen. Ida Arola, Opiskelija, Master School, Tekniikka ja liiketoiminta, Turku AMK (Mupic-kurssin osallistuja) Marjatta Rännäli, Global Gateway-tutkimusryhmän vetäjä, Tekniikka ja liiketoiminta, Turku AMK

Monimuotoisuus ja luottamus johtavat virtuaalitiimejä menestykseen

Turun ammattikorkeakoulun Master Schoolin opiskelijoilla ja opettajilla on ollut ainutlaatuinen tilaisuus kehittää projekti- ja tiimityöosaamista Erasmus+ Mupic-hankkeessa. Hankkeessa neljä eurooppalaista korkeakoulua ovat luoneet verkkokoulutuksen, jossa opiskelijat tarttuvat teollisen yrityksen antamaan tuotekehityshaasteen. Tuotetta ideoidaan monialaisissa ja monikulttuurisissa projektitiimeissä täysin virtuaalisesti.

Tarve verkkokoulutukselle on noussut työelämästä teknologian mahdollistettua projektitiimien toimimisen virtuaalisesti. Virtuaalisen projektityön

suosiota on kasvattanut erityisesti mahdollisuus asiantuntijoiden rekrytoimiseen projekteihin maailmanlaajuisesti. Lisäksi pandemia on lisännyt virtuaalista projektityötä. Tiimit ovat usein monimuotoisia tiimin jäsenten edustaessa eri kulttuureja sekä asiantuntijuusaloja. Lisämausteen tiimien toimintaan tuoen englannin käyttäminen ns. liiketoiminnan lingua francana.

Monimuotoisuus projektitiimeissä
Koulutuksesta haluttiin luoda mahdollisimman autenttinen uskoen vahvasti siihen, että tiimien monimuotoisuus, riippumatta siitä, onko se kielitaitoon liittyvää,

kulttuurista tai ammatillista, rikastuttaisi projektitiimien innovatiivisuutta.

Ensimmäisessä koulutuksessa Skoda Transport haastoi opiskelijatiimit ideoimaan raitiovaunun puskurin muotoilua. Valitsimme tiimeihin liiketoiminnan ja projektitoiminnan osaajia, insinöörejä ja muotoilijoita neljästä eri maasta. Valittujen opiskelijoiden englannin kielen osaamistasot vaihtelivat heikosta A:sta edistyneeseen C:hen.

”Vaikka taso A oli liian alhainen ammatillisella kielellä viestimiseen englanniksi, oli mielenkiintoista havaita, miten tiimit tasoittivat kielitaitoeroja viestintäkanavien monitahoisella hyödyntämi-

sellä. Äänen ja tekstin lisäksi, hymiöt, kuvat, eleet ja tunteet välittyivät virtuaalisesti ja selkeyttivät viestintää”, toteaa Mervi Varhelahti.

Kielitaitoerojen on tutkimuksissakin todettu olevan hyväksi tiimityölle saaden jäsenet keskittymään vuorovaikutukseen ja viestintäkanavan valintaan. Ilahduttavaa oli, että lähes kaikkien opiskelijoiden kielitaito oli parantunut tai ainakin luottamus omaan kielelliseen osaamiseen oli kasvanut.

Tiimin jäsenten erilaiset kulttuuriset taustat eivät nousseet esiin koulutuksen aikana alun pienten aikakäsitserojen tasaannuttua ja tiimin luotua yhteiset pelisäännöt. Sen sijaan ammatilliset taustat toivat tiimityöhön monia näkökulmia. Jäsenet arvostivat toistensa osaamista ja odottivat kultakin vahvaa osallistumista. Kaksi tiimiä kohtasi yllättäviä haasteita niiden jäsenen keskeyttäessä koulutuksen, mikä tarkoitti tärkeän osaamisen katoamista. Tiimit tekivät kuitenkin itse ehdotuksia projektin jatkumiseksi ja työ saatettiin loppuun.

Mielenkiintoista oli huomata, miten monimuotoisuuden haasteet vaativat tiimeiltä itseohjautuvuutta. Samalla luottamus itseen, toiseen tiimiläiseen ja tämän osaamiseen syventyi. Ida Arola on tarkastellut luottamuksen kehittymistä Mupic- opiskelijatiimeissä opinnäytetyössään.

Luottamus projektipäälliköiden näkökulmasta

Luottamus on välttämätöntä, sillä se vaikuttaa positiivisesti tiimin suorituskykyyn ja vuorovaikutukseen. Luottamuksen tutkiminen virtuaalitiimien näkökulmasta on mielenkiintoista, sillä luottamuksella koetaan olevan enemmän merkitystä virtuaalisessa kuin kasvokkain tapahtuvassa tiimityössä.

”Tiimien projektipäällikön rooleissa toimivat Turun AMK:n Master Schoolin opiskelijat. Osalla heistä ei ollut aiempaa kokemusta projektijohtamisesta, mutta jokainen on oppinut koulutuksessa uutta virtuaalisten tiimien johtamisesta”, kertoo Arola haastateltuaan projektipäälliköitä.

Projektipäälliköiden mielestä tiimit eivät olleet kokeneet luottamuspulaa. Tähän oli vaikuttanut se, että luottamus

Tietoruutu:

MuPIC Multidisciplinary Projects in an International Context –projekti (2018-1-CZ01-KA203-048151) sai rahoitusta Erasmus+ Strategic Partnerships –ohjelmasta vuonna 2018 ja se päättyy vuonna 2021. Projektin koordinaattorina on University of West Bohemia Tsekin tasavallasta ja partnereina ovat Turun ammattikorkeakoulun lisäksi Université de Mons Belgiasta ja Florida Centro de Formació Espanjasta. Katso lisää mupic.eu

toisten osaamiseen oli syntynyt osin ennakoon opiskelijoiden tultua valituksi monien hakijoiden joukosta heidän kokemuksensa ja koulutustaustan perusteella. Tämän lisäksi koulutus alkoi virtuaalisella intensiiviweekillä, jonka aikana tiimien oli ryhmädyttävä ja siirryttävä tuotekehitystehtävän pariin.

Arolan mukaan projektipäälliköiden haastatteluissa korostui kaksi selkeää luottamusta lisäävää tekijää: projektipäällikön tietoinen toiminta sekä opettajien palaute. Ensinnäkin projektipäälliköt kertoivat olleensa yhteydessä tiiminsä jäseniin aktiivisesti tuotekehitystehtävän ulkopuolissakin asioissa, sillä rennompia keskusteluja lisäisi luottamusta. Asioiden hoituneet sujuvasti tiimissä, kun sen jäsenet voivat luottaa toisten tekemään, mitä ovat luvanneet. Toiseksi he ovat pyrkineet luomaan tehokkaan ja luottamukseen perustuvan toimintaympäristön tuotekehitysprojektissa viestimiseksi.

Myyös opettajien palautteen merkitys oli arvokasta. Tuotekehitystehtävän ensimmäinen tarkistuspiste oli nopeasti projektin alettua. Palautteen saaminen opettajalta lisäsi luottamusta tiimin tekemiseen, sillä sen avulla sai varmuutta siihen, että tehtävänanto oli ymmärretty ja töitä voitiin jatkaa.

Näissä näkökulmissa painottuu projektin alkuvaiheen merkitys luottamukselle. Tähän tulisikin kiinnittää entistä enemmän huomiota, sillä kun jäsenet oppivat kommunikoimaan ja työsken-

telemään toistensa kanssa, projekti monimutkaistuu ja samalla konfliktien riski kasvaa. Riskiä voidaan minimoida luottamuksella.

Lopuksi kaksi vinkkiä sekä projektipäälliköille että tiimejä ohjaaville opettajille:

- Luota tiimin itseohjautuvuuteen.
- Kannusta sekä tiimiä että sen jäseniä refleктоimaan toimintaansa läpi koulutuksen.

Teksti: Mervi Varhelahti, Yliopettaja, Master School, Tekniikka ja liiketoiminta, Turku AMK
Kuva: Jana Čepičková

Lähteet:

Ford, R. C., Piccolo, R. F. & Ford, L. R. (2017). Strategies for building effective virtual teams: Trust is key. *Business Horizons*, 60(1), 25-34. DOI: 10.1016/j.bushor.2016.08.009

Liao, C. (2017). Leadership in virtual teams: A multilevel perspective. *Human Resource Management Review*, 27(4), 648-659. DOI: 10.1016/j.hrmr.2016.12.010

Martinelli, R. J., Rahschulte, T. J. & Waddell, J. M. (2017). Projects Without Boundaries: Successfully Leading Teams and Managing Projects in a Virtual World. John Wiley & Sons, Incorporated.

Varhelahti, M. & Turnquist, T. (2021). Diversity and Communication in Virtual Project Teams. *IEEE Transactions on Professional Communication*. Vol. 64, Issue 2. DOI: 10.1109/TPC.2021.3064404

Wheeler, S.A. (2005). *Group Processes: A Developmental Perspective*. Boston, USA: Allyn & Bacon.

Tietotyö kuormittaa opettajan aivoja ja haastaa työhyvinvointia

Kognitiivinen aivotyö ja tietotyö ovat lisääntyneet lähes joka alalla, ja työssä vaaditaan monenlaisia kognitiivisia kykyjä, mikä lisää aivojen kuormitusta. Muuttuvassa työelämässä on tärkeää pystyä muuttamaan työskentelytapoja ja huolehtia aivojen riittävästä palautumisesta. Opettajan työ on tietotyötä, jonka kuormitusta etäopetus on lisännyt entisestään. Opettajien työ muuttui kevään 2020 aikana merkittävästi koronaviruksen takia. Poikkeustoimet ja jatkuva epävarmuus ovat heikentäneet opettajien työhyvinvointia ja vaikuttaneet myös aivojen hyvinvointiin.

Kognitiivinen ergonomia tarkastelee ihmisen vuorovaikutusta toimintajärjestelmien kanssa tiedonkäsittelyn näkökulmasta. Kognitiivisen ergonomian tavoitteena on toiminnan tehokkuus, sujuvuus ja turvallisuus sekä hyvinvointi työssä. Ihmisen tiedonkäsittelykyky on kuitenkin rajallinen ja altis häiriöille. Ympäristön häiriötekijät kuormittavat ja vaikeuttavat keskittymistä ja muistamista. Jatkuvat keskeytykset katkaisevat huomion meneillään olevaan työtehtävään. Monen asian samanaikainen tekeminen heikentää suoritusta ja kuormittaa muistia. Tietotyön tutkimuksissa on todettu, että tietointensiivinen työ on erittäin pirstaloitunutta, keskeytyksellistä ja psyykkiseltä kuormitukseltaan vaihtelevaa.

Opetustyö on hyvin tyypillistä aivotyötä, johon sisältyy paljon lukemista ja kirjoittamista, yksityiskohtien muistamista ja keskeneräisiä asioita. Lisäksi etäopetuksessa käytetään useita eri laitteita ja sovelluksia. Aivoja kuormittavat tehtävien keskeytykset ja huomion jatkuva siirtyminen tehtävästä toiseen.

Etäopetuksessa haasteita aiheuttavat myös huonosti toimivat yhteydet sekä huoli opiskelijoiden oppimisesta ja hyvinvoinnista.

Muutos opettajan työssä

Opettajien työ on muuttunut korona-aikana hyvin informaatiointensiiviseksi etäopetuksessa. Opettajat ovat joutuneet siirtymään etätöihin ja opettelemaan digitaalisissa ympäristöissä toimimisen nopealla aikataululla. Muutokset työssä, työn organisoinnissa ja työvälaineissa ovat aiheuttaneet myös pedagogisia haasteita. Valtava keskeytysten määrä, huonot työtilat ja puutteelliset työvälaineet ovat osa opettajan arkea. Nopea siirtyminen uusiin toimintatapoihin on vaatinut opettajilta paljon uuden oppimista. Työpäivien pituus on venynyt ja työn riittävä tauottaminen on ollut vaikeaa. Uudet tilanteet ovat vaatineet joustavuutta yksittäisiltä opettajilta ja koko työyhteisöltä. Osalle opettajista etäopetus on tarkoittanut runsaasti uusien asioiden opettelua. Kaikille opettajille se on merkinnyt uudenlaisia työjärjestelyjä.

Osa opettajista on joutunut opettamaan hybridimallilla, mikä tarkoittaa sitä, että osa opiskelijoista on läsnä ja osa on etäyhteyksien päässä. Tällainen järjestely kuormittaa opettajan aivoja vielä enemmän kuin pelkkä etätyö ja on vuorovaikutuksen kannalta erittäin vaativaa. Opettajan on hyvin vaikea keskittyä ohjeistamaan ja huomioimaan yhtä aikaa sekä lähi- että etäopetuksessa olevia opiskelijoita. Opettajan kannalta hybridimallia parempi ratkaisu on vuoropetus, jossa osa opiskelijoista on vuoroin lähiopetuksessa ja osa opiskelee sillä aikaa itsenäisesti.

Työn mielekkyyden löytäminen

Työhyvinvointi on kokonaisuus, jonka muodostavat työ ja sen mielekkyys, terveys, turvallisuus ja hyvinvointi. Työhyvinvointia lisäävät muun muassa hyvä ja motivoiva johtaminen sekä työyhteisön ilmapiiri ja työntekijöiden ammattitaito. Työhyvinvointi vaikuttaa myös työssä jaksamiseen. Hyvinvoinnin kasvaessa työn tuottavuus ja työhön sitoutuminen kasvavat ja sairauspoissaolojen määrä vähenee. Aivotyö on toisaalta motivoivaa työtä, jossa saa ajatella luovasti ja yrittää löytää ongelmiin uusia ratkaisuja. Mikäli aivojen kuormitus tuntuu liialliselta, kannattaa keskittyä perustyöhön, kohtuullistaa omaa vaatimustasoaan ja karsia kaikki ylimääräinen pois.

Työskentelytapoja olisi hyvä muuttaa pysyvästi niin, että oma ja työyhteisön kuormitus vähenevät. Siksi on tärkeää hallita työn kognitiivisia kuormitustekijöitä, kuten häiriöitä, keskeytyksiä ja tietotulvaa, jotka ovat yhä yleisempiä monissa töissä ja vaikuttavat kognitiiviseen suoriutumiseen. Etätyössä on tärkeää huolehtia taukojen pitämisestä viireystilan ja aivojen palautumisen takia. Etätyön aikana olisi hyvä pitää yhteyttä myös kollegoihin, koska työyhteisön tuki auttaa jaksamaan paremmin.

TIETO INT tuottavuutta ja työhyvinvointia tietotyöhön –hankkeen tavoitteena on parantaa tietotalalla toimivien ja tietointensiivistä työtä tekevien yritysten tuottavuutta ja henkilöstön työhyvinvointia Etelä-Karjalassa.

Teksti: Saara Heikkonen

Pitääkö opettajan olla huolissaan?

Mitä tiedät tekijänoikeuksista?

OAJ:n neuvottelujohtaja Petri Lindroos totesi OAJ:n järjestämässä tekijänoikeus-webinaarissa, että tekijänoikeusloukkauksia on ollut, mutta opettajat eivät aina halua tai uskalla viedä asiaa eteenpäin. Lindroos muistuttaa, että tukea on tarjolla ja toisaalta, esiintuodut tapaukset auttavat myös muita.

Suomessa on tekijänoikeuslaki, joka luo lähtökohdat sille, miten teoksia voi hyödyntää. Aiheeseen perehtynyt emeritusprofessori Niklas Bruun Hankenista totesi, että lakia pitäisi uudistaa ja tehdä paremmaksi. Bruun esitteli tiiviisti tekijänoikeuksiin liittyvää lainsäädäntöä ja nosti esiin opetusalan erityispiirteitä. Perussääntönä Bruun summasi, että tekijän oikeus on yksinoikeus ja se tarkoittaa, että kukaan muu kuin tekijä ei saa käyttää teosta ilman lupaa.

Itsenäisyys ja omaperäisyys kriteereinä

Tekijänoikeudet suojaavat luovan työn tuloksia eli teoksia. Tekijänoikeus syntyy automaattisesti teoksen tekijälle, kun teos on itsenäinen ja omaperäinen. Tekijänoikeuksiin liittyy taloudellisen hyödyntämisen lisäksi moraaliset oikeudet. Kun esimerkiksi opettaja luo teoksen, opettajalla on materiaalin luoja yksin-

oikeus määrätä tekemästään teoksesta. Tekijänoikeuksiin liittyviä moraalisia oikeuksia ovat isyysoikeus eli teosta käytettäessä tekijä pitää mainita, ja respektio-oikeus eli teosta ei saa muuttaa sen arvoa tai omalaatuisuutta loukkaavalla tavalla. Myös opettajan työllä on tekijänoikeuden suoja.

Tekijänoikeuksiin liittyvät sopimuskäytännöt opetuslalla ovat Suomessa varsinkin kirjavia, Bruun toteaa. Lisäksi digitaalinen murros on muuttanut oppimateriaalin muotoja, käyttöympäristöä ja jakelua. Jos opettaja tekee opetusmateriaalia oppilaitoksen käyttöön, työnantajan ja opettajan pitää sopia opetusmateriaalin käyttöön liittyvistä oikeuksista. Opetusalan vakiintuneen käytännön mukaan työnantajalle ei siirry mitään oikeuksia materiaalin käyttämiseen pelkästään palvelusuhteen perusteella. Haasteellisia ovat esimerkiksi verkkomateriaalien omistukset, myös kovin laaja-alaiset sopimukset ovat hankalia, Bruun toteaa.

Materiaalin jakamisen pelisäännöt
EU:n direktiivi tekijänoikeudesta ja lähi-oikeuksista digitaalisilla sisämarkkinoilla (DSM-direktiivi) hyväksyttiin EU:ssa vuonna 2019. Direktiivi sisältää määräyksiä, jotka vaikuttavat myös työsuhte-

Lyhyesti ja selkeästi kopiointiluvasta: <https://www.kopiosto.fi/app/uploads/2020/09/18110752/Opetuksen-infograafi-2020.png>

Lisätietoja tekijänoikeuksista opetuslalla: Tekijänoikeudet ja opettajan työ (oaj.fi), sekä Tekijänoikeus kuuluu oppimateriaalin tekijälle – luovutuksesta sovittava (oaj.fi) ja Tekijänoikeudet eivät siirry ilman sopimista (oaj.fi)

Tekijänoikeusseminaari, katsottavissa juhannukseen asti Tekijänoikeudet ja opettajan työ (oaj.fi)

tekijänoikeuksiin. Vaikka vielä ei ole selvää, miten direktiivin vaatimukset otetaan osaksi Suomen lainsäädäntöä, on selvää, että tekijöiden asemaa vahvistetaan. Bruunin mukaan uudet verkko-oppimateriaaleja koskevat sopimukset ovat kohtuullisia, esimerkiksi uudelle opettajalle voidaan jakaa materiaaleja.

Opettaja kohtaa paljon tekijänoikeuksiin liittyvää materiaalia ja tietoa. Kopioston lisensiointipäällikkö, varatuomari Kirsi Salmela muistuttaa, että vaipaitakin materiaaleja opetuslalla on. Kopiointilupa mahdollistaa materiaalin jakamisen opetusryhmälle luokassa tai kurssin Moodlessa, mutta ei yleisesti. Materiaalin jakamiseen pitää aina kysyä tekijän lupa. Omissa materiaaleissaan opettaja siis saa käyttää ulkopuolisia materiaaleja, jos kopiointilupa ja käyttö ovat kopiointiluvan ehtojen mukaisia.

OAJ järjesti tekijänoikeusseminaarin OAJ:n jäsenille IPR-Centerin kanssa.

Teksti: Katja Remsu, Kielikeskus, LAB-ammattikorkeakoulu
Kuva: Kopiosto, www.kopiosto.fi

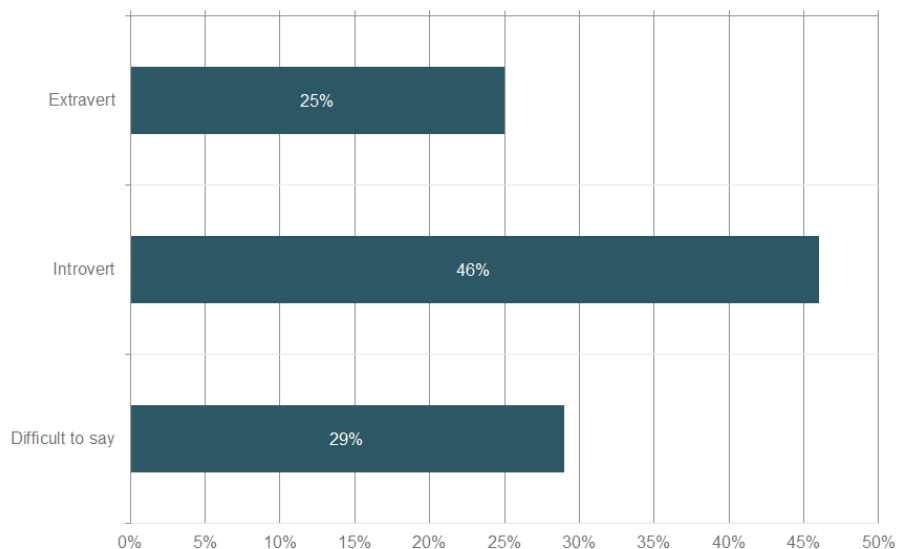
Onko kielikurssilla tilaa introvertille?

Tämä on ekstroverttien maailma. Työelämässä palkitaan ja arvostetaan niitä, jotka osaavat esittää ideoita rohkeasti, kenen itsevarmuus loistaa, ketkä osoittavat sitoutumisensa näyttävästi. Nämä ominaisuudet ovat vieraista aika monille nuorille, joten koulutuksessa yritämme vahvistaa niitä rakentamalla kurssien sisällöt ja oppimistehtävät niin, että jokaisen nuoren sosiaaliset taidot ja esiintymistäidot vahvistuisivat. Varsinkin kielikurssilla yksi tärkeimmistä painopisteistä on esiintyminen, puheiden pitäminen, sekä puhuminen ylipäänsä. Tästä huolimatta osa ihmisistä viihtyy ja työskentelee mieluummin itsenäisesti, ilman yleisöä. He ovat luovia, pohdiskelevia, keskittyneitä. He ovat introvertteja. Otammeko me heidän tarpeensa huomioon, kun suunnitellamme kurssijamme? Millä tavalla introvertti halua opiskella?

Tammikuussa luin opiskelijan esseen, jossa hän kertoi olevansa introvertti ja kuvaili tilanteita, joihin hän jatkuvasti joutuu sen takia, että koulutuksessa ekstroverttien käyttäytyminen ja toimintamallit on otettu standardeiksi ja tavoitteiksi, joihin jokaisen on pyrittävä. Opiskelijan ehdo-

1. Do you consider yourself to be an extrovert or an introvert?

Vastaajien määrä: 76

Kuva 1 Opiskelijoiden arvio siitä, ovatko he ekstroverttejä tai introverttejä.

tus oli antaa jokaisen ihmisen loistaa, niin kuin opetussuunnitelmassa luvataan. Sitä varten opetuksen ja oppimistehtävien suunnittelussa kannattaa ottaa huomioon myös introverttien ominaisuudet ja heille luontevat toimintatavat.

Opiskelijan mielipide kiinnosti minua, joten toteutin pienen kyselyn LUT:n liiketalouden ja tekniikan opiskelijoille kahdella englannin kurssilla. 77 opiskelijaa vastasi kyselyyn. Yllätyin, että vain 25% opiskelijoista kertoi olevansa ekstrovertti. Melkein puolet, 46% vastaajista, kuvaili itsensä introvertiksi. Perinteisesti ajatellaan, että liiketalouden opiskelijat ovat enemmän ulossuuntautuneita ja sosiaalisia kuin tekniikan opiskelijat, ei saanut vahvistusta tässä kyselyssä. Liiketalouden ja tekniikan opiskelijoiden itsearviot ovat suhteellisesti aika samanlaiset (kuva 1).

Luonnollisesti kielten kurssilla huomioimme helposti aktiiviset, sosiaaliset ja puheliaat opiskelijat. Usein järjestämme ryhmätöitä, jotta opiskelijat harjoittelisivat ryhmässä toimimista. Harvoin pystymme keskittymään ainoastaan yhteen opiskelijaan ja juttelemaan hänen kanssaan. Näissä olosuhteissa vahvoilla ovat avoimet ja rohkeat persoonat. Entä se hiljainen kaveri, joka puhuessa käyttää sanoja niin ergonomisesti, että häntä harvoin ehtii kuulla; tai joka osallistuu ryhmätöihin niin, että mieluummin tekee mitä muut sanovat kuin kuvailevat omia ideoitaan. Miten me huomioimme

Kuva on Taitaja 2021 -kilpailusta, taloushallinnon alan finaalista.

2. Evaluate each statement: 1 - not true at all; 5 - absolutely true.

Vastaajien määrä: 77

	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
I am more efficient when I study alone	1,3%	14,3%	27,3%	41,5%	15,6%	3,6	4
I am more creative when working alone	3,9%	31,2%	33,7%	23,4%	7,8%	3	3

Kuva 2 Opiskelun tehokkuus ja luovuus silloin, kun opiskellaan yksin.

3. Evaluate each type of the assignment: 1 - not effective for me at all; 5 - very effective for me

Vastaajien määrä: 77

	1	2	3	4	5	Keskiarvo	Mediaani
Individual video assignment	3,9%	9,1%	27,3%	45,4%	14,3%	3,6	4
Group video presentation	5,2%	29,9%	36,3%	23,4%	5,2%	2,9	3
Individual audio assignment	2,6%	9,2%	27,6%	40,8%	19,8%	3,7	4
Individual written assignment	0%	7,8%	22,1%	44,1%	26%	3,9	4
Group written assignment	6,6%	22,3%	32,9%	31,6%	6,6%	3,1	3
Moodle quiz	0%	16,9%	27,3%	44,1%	11,7%	3,5	4
Test	5,2%	18,2%	33,7%	31,2%	11,7%	3,3	3
Individual classroom presentation	14,3%	24,7%	27,2%	23,4%	10,4%	2,9	3
Group classroom presentation	11,7%	11,7%	32,4%	32,5%	11,7%	3,2	3
Group discussion	7,8%	9,1%	28,6%	44,1%	10,4%	3,4	4
Dialogue with a partner	3,9%	10,4%	36,4%	38,9%	10,4%	3,4	3

Kuva 3 Erialaisten tehtävien tekeminen ja niiden sopivuus vastaajalle.

hänet? Jos hän ei pysty aktiivisesti näyttämään osaamistaan, voimmeko päätellä, että hänellä ei ole osaamista? Vai pitääkö meidän muuttaa oppimisympäristö sellaiseksi, että hänelläkin olisi mahdollisuus loistaa?

Kyselyni mukaan, opiskelijoiden mielestä tehokkaimmat tehtävätyypit ovat yksilöllisiä kirjallisia tehtäviä (keskiarvo 3,9/5), yksilöllisiä audiotehtäviä (3,7/5) ja yksilöllisiä videotehtäviä (3,6/5). Vähiten hyötyä he kokivat saavansa ryhmävideon esityksistä ja yksilöesityksistä luokan edessä (molempien keskiarvo 2,9/5).

Usein sanomme, että esiintymistaidot ovat erittäin tärkeässä roolissa työelämässä. Mutta onko se oikeasti näin? Olen tavannut montaa loistavaa opettajaa, jotka eivät pysty kunnolla pitämään puhetta yleisön edessä. Eri elämäntilanteissa olen usein saanut erittäin hyvää palvelua ammattilaisilta, jotka olivat hiljaisia ja käyttivät niin vähän sanoja kom-

munikaatioon kuin vain oli mahdollista. Oman kokemukseni perusteella voisin sanoa, että hyvät esiintymistaidot ja sosiaalisuus ovat aina eduksi työnhaussa, ja usein työelämässäkin. Ne eivät kuitenkaan ole niin välttämättömiä, kuin me uskomme (kuva 2).

Aina kuulemme jonkun sanovan, että jokaisella on omat vahvuutensa. Introverttien vahvuuksia ovat muun muassa sinnikkyys, keskittyminen, sitoutuminen, itsenäisyys. On oikeudenmukaista, että näillä omilla vahvuuksillaan he pärjäävät sekä koulussa että työelämässä. Introverttiydessä ei välttämättä ole kyse esimerkiksi esiintymisen pelosta tai sosiaalisten tilanteiden ahdistuksesta, vaan heidän luonteestaan. He toimivat tehokkaammin, kun pystyvät tekemään asioita yksin. He pystyvät pitämään esityksiä, mutta se ei aina ole paras ja toimivin tapa, jolla he pystyvät kehittämään omia taitojaan ja osaamistaan. He eivät aina vierasta ryhmätöitä, sillä he huomaavat, että he ovat luovempia, kun toimivat ryhmässä. Ongelmana voi olla se, että heidän osaamistansa ei voi arvioida oikein hei-

dän ryhmätyönsä tai suullisen esiintymisen perusteella, koska ne eivät ole heille luontevia tilanteita (kuva 3).

Kieltenopettajina olemme erittäin luovia ja ahkeria ammattilaisia. Tiedämme viestintätaitojen merkityksen elämässä. Haluan, että me kuitenkin aina muistaisimme, että jokaisen viestin välittämiseen on monta eri tapaa. Meidän tehtävämme on opettaa jokaista opiskelijaa löytämään toimivia ja sopivia tapoja, joilla hän voi viestiä ja kommunikoida tehokkaasti. Näin pystymme tarjoamaan myös introverteille tasavertaiset mahdollisuudet oman osaamisen kehittämiseen kielikursseillamme.

Teksti ja taulukot: Olesia Kullberg, lehtori, LAB ammattikorkeakoulu
Kuva: Seppo Kolehmainen (SKOPIX) / Skills Finland

Tarinoita ja kulttuuria kaupan

Tarinankerronta on trendikäs väline myös asiakaskokemuksen parantamiseksi. Humakin yliopetta ja Pekka Vartiainen toteaa, että elämä on yhtä tarinankerrontaa, tarinat kulkevat läpi ihmiselämän. Tarinallisuus on noussut muodikkaaksi ilmaisutavaksi, vaikka kaikkihan me tiedostamme, että tarinoita on kerrottu ja kuunneltu ihmisen aikana aina. Tarinoita kerrotaan läpi elämän.

LAB-ammattikorkeakoulu on mukana EDUCRO-projektissa, jossa on pohdittu, miten tarinankerrontaa voi hyödyntää, esimerkiksi matkailussa, ravintola- ja hotellialalla sekä tietenkin laajemminkin kaupallisella sektorilla. Tarinoita kertovat esimerkiksi kauppiaat, urheilijat ja kaupungit. Lisäksi tarinoiden rakentamiseen osallistuu usein lukuisia ihmisiä, jotka kirjoittavat ja tukevat tarinaa.

Lehtori Juha Iso-Aho Humakista korostaa draamaa, tarinat sopivat esimerkiksi matkailualalle, etenkin kulttuuriturismiin. Iso-Ahon mukaan on mielenkiintoista seurata, mitä kulttuurialalla tapahtuu ja miksi, esimerkiksi miksi jonkin ruuan, matkailukohteen tai -tavan suosio nousee tai romahtaa, mistä se johtuu, voiko siihen vaikuttaa?

Kuinka hyviä tarina kerrotaan

Vartiainen nostaa esiin kysymyksen siitä, mihin tarinoita tarvitsemme ja pyytää: etsi houkutteleva, vangitseva tarina, jonka kohderyhmäsi haluaa kuulla ja kokea, hän sanoo. Seuraavaksi Vartiainen kehottaa etsimään tarinan kerrontaan sopivan median, jonka kautta tarinaa voi kertoa. Tiedossa täytyy myös olla, mitä kohderyhmää tavoitellaan.

Suullista tarinankerrontaa on seurannut kirjallinen tarinankerronta, nyt

tarinoita kerrotaan taas paljon kuvina, kiitos sosiaalisen median. Mitä ovat nykyajan tarinat? Ihminen on aina oppinut tarinoista, siksi ne ovat merkityksellisiä yhteiskunnalle ja yksilöille. Tarinat yhdistävät ihmisiä, saavat aikaan tunteita ja synnyttävät tunteita, ajatuksia, muistoja.

Tunteita käytetään usein enemmän kuin tietoa, esimerkiksi autokaupassa. Tottahan on, että myyntipuhettakin kuuntelee mieluummin, kun sen ympärille on rakennettu hyvä tarina. Narratiivi on tärkeä. Yksityiskohtat ovat merkityksellisiä.

Materia tarinan ympärillä

Tarinat myös auttavat ymmärtämään, esimerkiksi eri kulttuurien tapoja. Mietitäänpä matkailua. Tarinallisuus syntyy usein ketjuista; tarinat johtavat palveluiden vertaamiseen, kuvat johtavat doku-

menttiin, live-esitykseen tai digitaaliseksi tallenteeksi.

Vastaavasti käy ruuan kanssa. Moni ruoka tai pelkkä maku johtaa matkamuistoihin, keittokirjaan, palveluiden vertaamiseen. Matkailutuotteiden merkitys nousee jatkuvasti, ja tarinankerronnalla on merkittävä osa siinä. Iso-Aho kertoo esimerkkinä matkailutuotteista Suomen itärajan; Pietarin alueelta tulevia turisteja houkuttelevat luonnon rauha ja puhtaus, hiljaisuus ja yksityisyys. Ostokset ovat pikkuhiljaa jääneet toissijaisiksi.

Iso-Ahon mukaan matkailutuotteet pitäisi pystyä yhdistämään paremmin kuin ennen kulttuuriin, toisaalta, miten saada tuottoa tarinoista? Tarinankerrontaan liittyy myös tiedon saamista ja jakamista. Sisältöjen tuottaminen ei saa olla liian hidasta, reagoinnin, esimerkiksi uusiin trendeihin, pitää olla nopeaa. Esimerkkinä Iso-Aho esittelee Rural Explorer -projektin, jossa hyödynnetään iki-

vanhoja ja uusia tarinoita, joista yksi on Jump off the rock -video, joka yhdistää kokemuksen, tunteet ja historian. Jump

off the rockissa hypätään kalliolta, taustalla on sota-aikainen kiusanteko, jossa vastapuolen sotilaat pakotettiin hyppäämään korkealta kalliolta. tarinat ovat tärkeitä, ne tekevät asioista kiinnostavia ja saavat mielikuvituksen laukkaamaan.

Rural Explorer -projekti, etsii kaakkoissuomalaisia tarinoita, liittää ne paikkoihin ja miettii, miten niitä voisi hyödyntää houkuttelemaan matkailijoita. tarinat mahdollistavat uusien matkailu- ja kulttuurituotteiden syntymän. Topkohteiden rinnalle halutaan pienempiä ja ehkä vaikeammin saavutettavia matkailutuotteita. Tärkeää on löytää tarinan taso, joka koskettaa ihmisiä.

Teksti: Katja Remsu, Kielikeskus, LAB-ammattikorkeakoulu
Piirros: Anni Jokitalo, Rural Explorer
Kuvat: Anu Nuutinen, Rural Explorer

Rural Explorer -hankkeessa koottiin Kaakkois-Suomen maaseudun matkailuyritysten käyttöön alueen historiaan ja nykypäivään liittyviä kiinnostavia ja yllättäviä tarinoita sekä yhdistettiin niihin paikkatietoa. Rural Explorer -hankkeen toteuttivat Humanistinen ammattikorkeakoulu ja LAB-ammattikorkeakoulu 1.11.2017 – 31.5.2020. Hankkeen rahoittaja 80 % rahoitusosuudella oli Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto/Kaakkois-Suomen ELY-keskus.

Tulevaisuuden matkailutuotteet elävät entistä enemmän tarinoista ja tarinoissa.

Monet mielenkiintoisista tarinoista ovat vielä **tuntemattomia** paikallisillekin, saati matkailijoille

Rural Explorer

etsii tarinoita, kytkee ne paikkoihin ja tuottaa tapoja hyödyntää tarinoita

matkailijoiden kiinnostuksen herättämisessä sekä matkailutuotteissa.

Uusia avauksia viestintä- ja kieliopintojen suunnittelussa

KiVAKO (2018-2021) on 25 suomalaisen korkeakoulun yhteishanke, joka on keskittynyt kielivarannon vahvistamiseen korkeakouluissa. Hankkeen avulla korkeakouluihin on luotu uusia mahdollisuuksia opiskella niin sanottuja harvemmin opiskeltuja kieliä. KiVAKO-hankkeessa on kehitetty yhteensä 184 opintopisteen virtuaalinen kielitarjonta 11 kielessä (espanja, italia, japani, kiina, korea, portugali, ranska, saksa, venäjä, suomalainen viittomakieli ja viro) ja monikielisessä tandemopiskelussa.

Suomalaisten kielitaidosta ja Suomen kielivarannosta ollaan syystäkin huolissaan, molemmat kaventuvat ja ovat vaarassa kaventua edelleen. Muiden vieraiden kielten kuin englannin opiskelu on vähentynyt merkittävästi kaikilla kouluasteilla. Yhä harvemmat ovat korkeakouluun tullessa opiskelleet muita kieliä kuin toista kotimaista ja englantia.

Perinteisesti Suomessa opiskeltujen saksan, ranskan ja venäjän opiskelu ja opiskelumahdollisuudet ovat vähentyneet kaikilla kouluasteilla. Nousevia kieliä, kuten kiina, tarjotaan vähän. Kuitenkin korkea-asteen opintoja edellyt-

tävissä tehtävissä laajempi kielitaito on välttämätön. Kansallisen kielivarannon kuihtumista pidetään jo uhkana Suomen kansainvälisille suhteille, kaupalle ja kulttuurin kehittymiselle.

KiVAKO-hankkeessa rakennettu virtuaalinen kielitarjonta lisää tasa-arvoa, sillä se mahdollistaa vieraiden kielten tarjonnan myös vähän kieliä tarjoaville yksiköille. Verkoston kautta tarjotaan virtuaaliopintoja ja mahdollisuus valita opintoja ristiin eri korkeakoulujen välillä. Verkosto tuottaa, kehittää ja laajentaa opintotarjontaa. Opettajille valtakunnallinen verkosto tarjoaa tukea digipedagogiseen asiantuntijuuteen ja vertaistukea.

Kielivarannon heikkeneminen huolestuttaa

Vararehtori Salla Huttunen muistuttaa, että Suomessa on viime aikoina puhuttu paljon suomalaisen kielivarannon köyhtymisestä, vaikka A1-opetusta on varhennettu ja opetusta kehitetty useissa hankkeissa. Kieliosaamisesta myös keskustellaan melko paljon julkisuudessa. Yhtenä haasteena on motivointi ja osaamisen hyötyjen esiintuonti. Tarpeet työelämässä eivät ole muuttuneet, esimerkiksi saksalainen ostaa edelleen saksaksi.

KiVAKOn hankekoordinaattorit Teppo Varttala ja Pasi Puranen ovat huolissaan kielten opiskelun vähenemisestä etenkin edistyneemmällä tasolla. Toinen huoli on, ettei nousevia kielitarpeita ole huomioitu Suomessa. Näitä tarpeita kasvattavat esimerkiksi maahanmuuttajat, monen äidinkielen opetus puuttuu Suomesta kokonaan. Kielten opetus vahvistaa yksilön ja yhteiskunnan kannalta tärkeää kielivarantoa, siksi kieliopintojen vaihtoehtoja pitää lisätä, samoin opetusmenetelmiä, kuten verkkototeutukset, unitandem ja vertaisopiskelu. Korkeakoulujen kurssitarjonnissa pitää huomioida työelämän tarpeet, mikä tarkoittaa joustoa ja koulutuksellista tasa-arvoisuutta. Jatkuva oppiminen ja kehittyminen koskee myös opettajia.

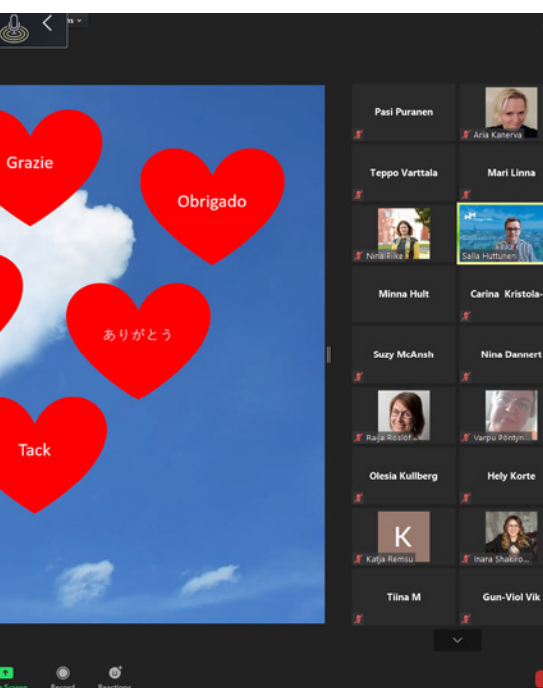
Johtaja Peppi Taalas Jyväskylän yliopistosta toteaa, että jo käsitteitä uusimalla voidaan saada uusia näkökulmia siihen, mistä oikeasti puhutaan, kun puhutaan kieliopinnoista. Taalas vertaa jatkuvaa kielten opiskelua matematiikan opiskeluun: kaikista käännösohjelmista huolimatta kielen taju syntyy opiskelijan oman oppimisen kautta. Kyllähän matematiikkaa opetetaan edelleen, vaikka laskemiseen on kaikenlaisia laitteita ja ohjelmia. Taitoja täytyy myös uskaltaa soveltaa.

Kielitaju ja kulttuuriset taidot

Kieli- ja kulttuuritaitojen opiskelu tuottaa kielitajua ja kulttuurisia taitoja, sitä ei Google-kääntäjä hallitse. Opetussuunnitelmiin tai opiskelijoiden tarpeisiin tarvitaan ihmistä, jota ilman motivointi ja kielen merkityksen tajuaminen jää puuttumaan, Taalas toteaa. Kieli-identiteetillä on merkitys myös kielten opiskelussa, samoin osallisuudella. Pitää tietää, mitä tavoitellaan ja mitä jo on. Tämän rinnalla äidinkieltä pitää kuljettaa vahvasti mukana.

Verkossa menetetään paljon kun puhutaan viestinnän ja kielten opetuksesta. Taalas on sitä mieltä, että moni digitaalinen opetus on valahtanut kurssitasolle, näin ei löydetä osallisuutta, oppimista. Jos analogista materiaalia toistetaan verkossa, epäonnistutaan. Digitaalisuudesta pitäisi saada irti jotain, joka laajentaa oppimisen mahdollisuuksia. Kielen käytön kautta opiskelija kokee omistajuutta, kykyä käyttää omaa osaamistaan.

KiVAKOssa oli mukana 11 kieltä: saksa, ranska, espanja, venäjä, kiina, japani, portugali, viro, korea, italia ja viittomakieli. Lisäksi tarjolla oli Unitandem, joka mahdollistaa kielten ja kulttuuritaitojen opiskelun pienryhmissä syntyperäisen kohdekielen puhujan kanssa. Unitandemissa osallistujat opettavat toisilleen omaa äidinkieltään sekä tutustuvat toisiaan kotimaidensa kulttuuriin.

Lopputuotoksena monipuolinen harjoitusvalikoima

Loppuseminaarissa seurasin itse kolmea kieliryhmää, venäjän ryhmää, viron ryhmää ja viittomakielen ryhmää. Painopiste oli suullisen kielitaidon oppimisessa, arkielämän viestintätilanteissa. Kaikkiaan KIVAKO tuotti kuusi kurssia eri teemoista painopiste suullisen taidon oppimisessa. Suullisen osaamisen kehittämisessä opettajalla on merkittävä rooli, myös palautteen antajana.

KIVAKO onkin tuottanut monipuolisen kielten harjoitusvalikoiman, suuri osa harjoituksista on kuvitettu, teksti-

dostojen käyttöä on vältelty. Projektissa on tuotettu muun muassa konetarkisteisia tehtäviä, kirjoitusharjoituksia ja sukupuita. Yleensäkin arki on ollut vahvasti läsnä kielen opiskelussa. Projektissa on pidetty tärkeänä autenttisen materiaalin käyttöä ja tarinallisuutta.

Kielten opettamisen kehittäminen jatkuu verkostoyhteistyönä. Taalas painotti tässä työssä monikielisten vuorovaikutustaitojen ja kieli-identiteetin merkitystä osana opetusta. KIVAKO-hankkeessa on rakennettu valtakunnallinen, paikkaan sitomaton ja ajallisesti joustava kieliohjelmien tarjonta, alkeis-

tasosta työelämän viestintätarpeisiin. Tehdyt opintopolut pohjaavat digipedagogiikkaan. Opinnot ovat kaikkien Suomen korkeakoulujen käytettävissä.

Kielivarantoa korkeakouluissa kehitetyn KIVAKO-hankkeen päätöseminaari järjestettiin verkossa 23.4.2021. KIVAKO on opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittama korkeakoulutuksen kehittämishanke (2018-2021), jossa kehitettiin korkeakoulujen vieraiden kielten opintopolkutarjontaa.

Teksti: Katja Remsu

Kuva: KIVAKO-projekti

Savossa tuuletellaan – Business Center on ollut menestys

Business Center Pohjois-Savon toiminta vakiintuu. EU-hankerahoituksella syksyllä 2018 käynnistyneet yrittäjyyden edistämisen ja innovaatioiden kaupallistamispalvelut jatkuvat hankerahoituksen jälkeenkin. Hyödyt on koettu muiden yritys- ja elinkeinopalvelujen täydentäjänä niin keskeisiksi, että työskentelyn jatkuminen haluttiin varmistaa.

Business Center on ollut menestys. Asetetut tavoitteet ylitettiin roimasti: 40 000 opiskelijaa tavoitettiin yrittäjyyden ja innovaatioiden teemassa. Innovaatioita on tunnustettu yli 60, joista puolet on edennyt uusiksi yrityksiksi.

Tutkimus-, kehitys- ja innovaatioasiantuntija Matti Laitinen näkee menestyksen useiden asioiden summana. Erityisesti tiimin monimuotoisuus on merkittävä tekijä, jonka kautta päädyttiin aidosti uusiin näkökulmiin.

”Business Center -tiimin jäsenillä on yksilöllistä halua aidosti edistää yhteisiä asioita, jotka sopivat hankkeen tavoitteisiin. Keskeisenä lähtökohtana on luottamuksen kasvu ja yhteiset nimittäjät ihmisten kesken verkostossa, joita ovat erityisesti yrittäjyys ja luovuus.”

Laitinen näkee, että useammalla ihmisellä tiimissä on myös pidempää näkymää työelämän kehityksestä, kasvattuksesta, teollisuudesta, yrittäjyydestä ja tutkimuksesta. Rekrytoituilla ihmisillä

on taustaa myös humanistisilta aloilta ja hyvin tuoretta näkökulmaa oppilaitoksista.

”Näkökulmien hionta on tärkeää, jotta löydämme uudet ratkaisut. Ihmiset ovat valmiita etenemään joskus myös tuntemattomillekin alueille.”

Yrityspalvelujohtaja Kaija Säski uskoo kokeilulla ja johtamisella syntyvän hyviä käytänteitä. Hän näkee tärkeänä sen, että jaetaan onnistuneita sekä toisaalta kehityskelpoisia asiakaskokemuksia, mutta myös kehitetään jatkuvasti palveluita paremmiksi.

”Yksinkertaisesti Business Centerille on ollut tarvetta ja ajoitus on oikea. Olemme saaneet runsaasti palautetta siitä, miten hyvin ja ensimmäistä kertaa kolme suurta eri koulutusasteen oppilaitosta ja kolme kaupunkia tekevät yhteistyötä: se näkyy myös ulospäin.”

Säski muistuttaa, miksi Business Center aloitettiin. Itä-Suomeen tarvitaan paljon uusia, kasvuhakuisia yrityksiä. Innovaatioaihoita tulee olla satoja, joista yleensä vain muutama jalostuu menestyväksi yritykseksi.

”Opiskelijoilla ja koulujen henkilöstöllä on kiinnostusta yrittäjyyteen ja raik-

Yrityspalvelujohtaja Kaija Säski ja tki-asiantuntija Matti Laitinen korostavat, että Business Centerille on ollut tarvetta ja ajoitus on ollut oikea.

kaita ideoita. Nyt voimme auttaa heitä kehittämään omaa yritystään ja pärjäämään markkinoilla.”

”Business Center täydentää jo olemassa olevia elinkeino- ja yritysneuvontapalveluja. Toimimme yhteistyöverkostona, emme kilpailijoina.”

Savonia-ammattikorkeakoulu, Itä-Suomen yliopisto, Savon ammattiopisto, Iisalmen kaupunki, Kuopion kaupunki ja Navitas Kehitys Oy Varkaudesta allekirjoittivat kolmen vuoden yhteistyösopimuksen, jolla Business Centerin toiminta rahoitetaan.

Teksti: Jouni Vornanen

Kuva: Ella Hiltunen

Askarruttaako jokin?

Älä jää yksin miettimään, SKO tarjoaa jäsenilleen palvelussuhdeneuvontaa edunvalvontaan liittyvissä pulmatilanteissa. SKOn kolme palvelussuhdeneuvojaa Arto, Ulla ja Tapio ratkovat SKOlaisilta tulevia kysymyksiä riippumatta koulutuslajista tai -asteesta. Tämä kolmen koplalla hallitsee edunvalvonnan ja huomioi myös eri sopimusalat.

Voit ottaa näihin palvelussuhdeneuvojiisi yhteyttä, kun jokin asia omassa palvelussuhteessasi tai työyhteisössäsi askarruttaa. Tällaisia asioita voivat olla muun muassa virka- ja työvapaat yhtä lailla kuin palkanmaksuun, työaikaan sekä eläkkeisiin liittyvät ongelmat ja kysymykset. Toki voit olla yhteydessä palvelussuhdeneuvojiin myös ennakkoon, jos haluat esimerkiksi hakeutua harkinnanvaraisille virka- tai työvapaille.

Palvelussuhdeneuvonta on täysin luottamuksellista, joten nimesi tai oppilaitoksesi tiedot eivät missään vaiheessa leviä palvelussuhdeneuvojilta eteenpäin.

Kuulemisiin!

Arto Anetjärvi, pääluottamusmies
puh. 040 507 9000
arto.anetjarvi@sasky.fi

Ulla Kangasniemi, pääluottamusmies
puh. 040 512 4914
ulla.kangasniemi@lapinamk.fi

Tapio Kattainen, luottamusmies
puh. 050 355 1706
tapio.kattainen@bc.fi